

Textilní materiály a výzdobné techniky

3. přednáška

Téma přednášky

- Tvorba příze z ovčí vlny

Vlna

- Vlna se srstí zvířat se používá jako textilní materiál cca 4000 let
- Evropa – ovce, koza
- Asie – velbloud, králík
- Jižní Amerika – alpaka, vikuna, lama

- - strojená vlna
- - recyklovaná vlna

- Vlnu využívali soukeníci, cajkáři, kloboučníci, punčocháři...

Merino ovce,
Německo, poč. 20.
stol. / TMB

Cechy

- První cechy od 14. stol. – Litoměřice a Louny (1325), Hradec Králové a Liberec (1352), soukenická valcha v Brně (1361)
- Cechy – výroba sukna náročná na prostor a technologie
- Na venkově tzv. fušeři – hrubá sukna, huňa
- Specializace – postřihači, kráječi, valcháři...
- Soukenická města – Jihlava, Broumov, Liberec, Jindřichův Hradec, Litomyšl, Louny, Č. Budějovice, Žatec, Jičín. J. Hradec, Rychonv n. Kněžnou-
- **Stáda ovcí** – poč. 18. stol. na Moravě cca 200 tis. ovcí, konec 18. stol. cca 730 tis. ovcí
- Ovčáci – řemeslo (1704 cechy), salašnictví
- za poplatek péče o stáda = v létě na pastvě – mléko, stříž, ustájení

Manufaktury

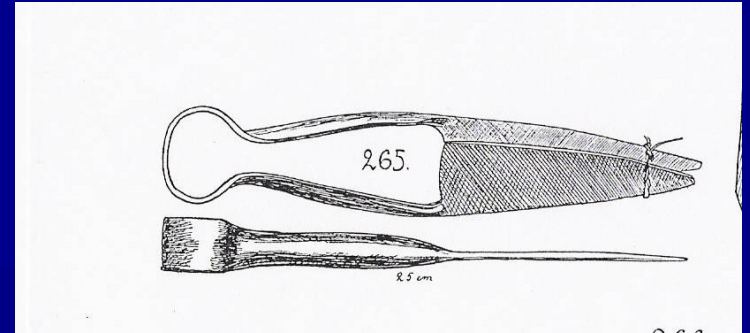
- od 17. stol.
- 1660 - Ivančice (Šebestián Fabián Malivský)
– 1663 přenesena do Tišnova
- 1684 - Soběchelby
- 1696 - Nová Kdyně
- 1701 - Osek a Slavkov u Brna
- 1764 - Brno

Postup výroby příze

- Stříhání
- Rozvolňování, čištění a mísení vláken
- Praní vlny
- Promaštění
- Mykání
- Česání (kramplování)
- Předení

Získání ovčí vlny

Stříž – 1 ročně (i více = vlna zimní/
vlna letní), vlna jehněčí

Ovčácké nůžky

Kvalitní vlna (dovoz) – Uhry, Polsko, Podkarpatská
Rus, Rakousko, Polsko, Pruské Slezsko, Čechy,
Anglie, Španělsko, zámoří.

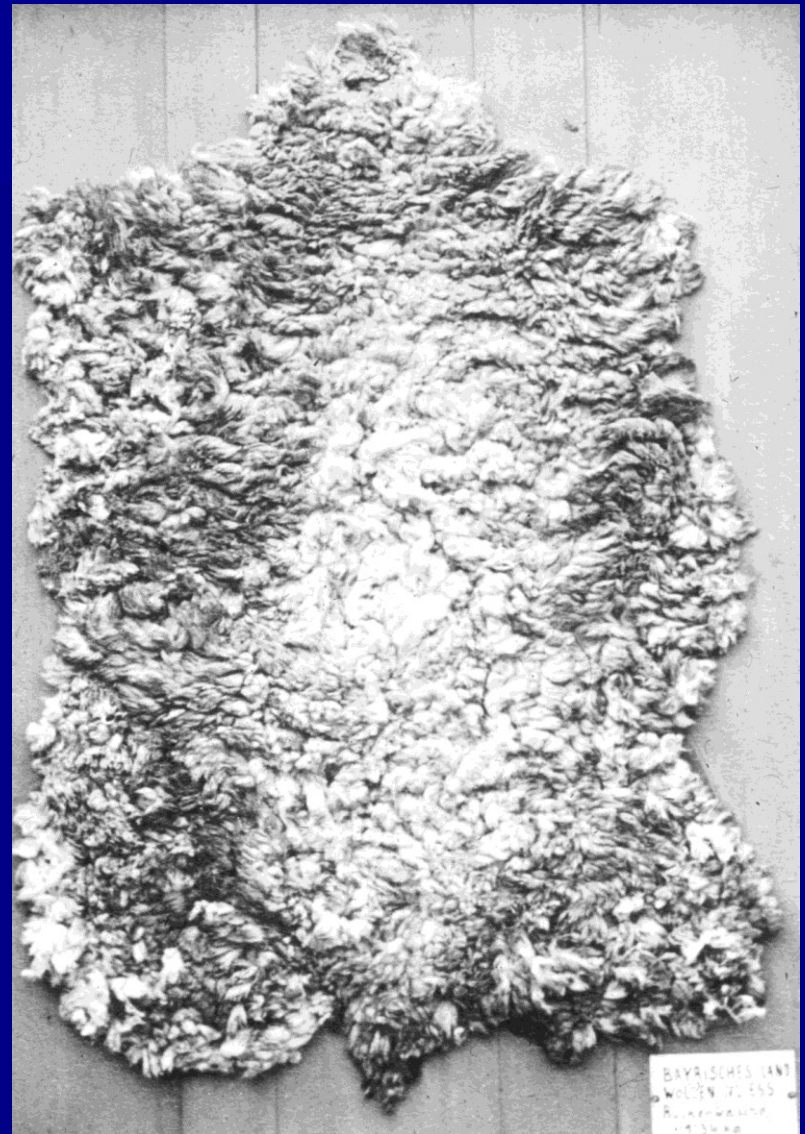
Česká ovce domácí (od středověku) pro mléko, vlnu i maso.

Valašská stáda = kříženec ovce české a frýžské.

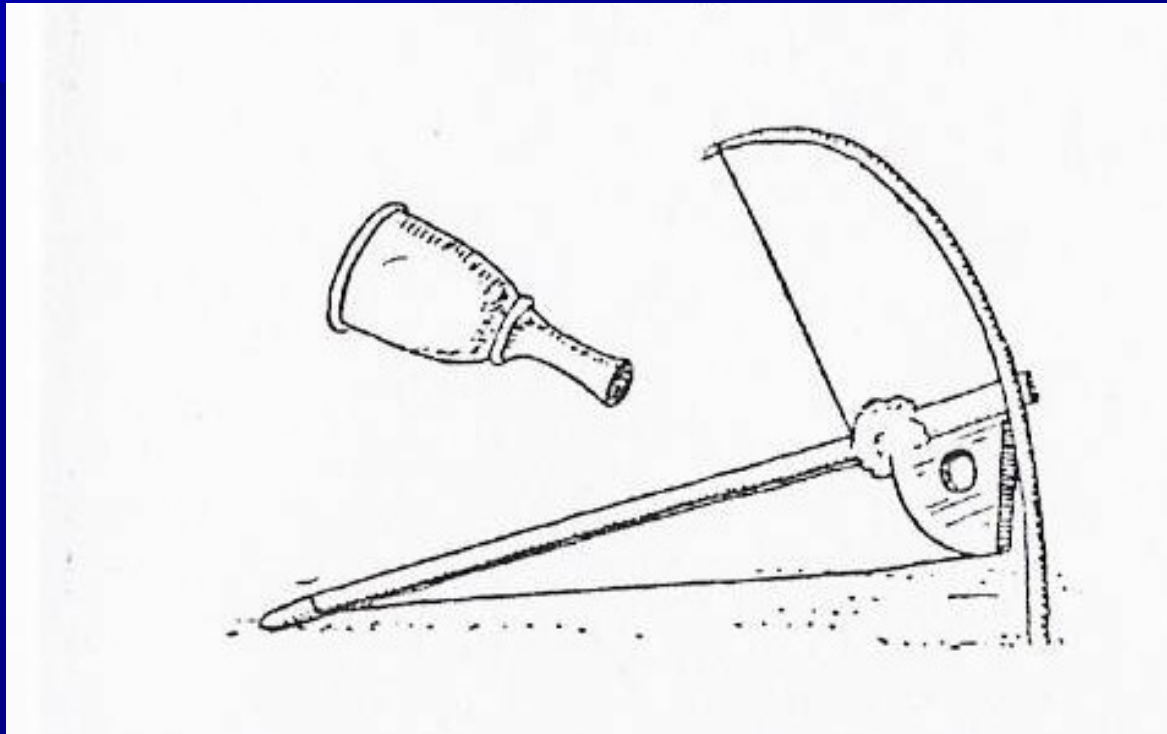
Rouno - ovčí

Rouno – podsada, pesíky, krycí srst, nepravá vlna, pravá vlna (skupinky 8-10 vlasů slepených potem)

Třídění vlny – jemnost, obloučkovitost, přirozená délka, skutečná délka, barva, lesk, pevnost, pružnost, tvárnost atd.

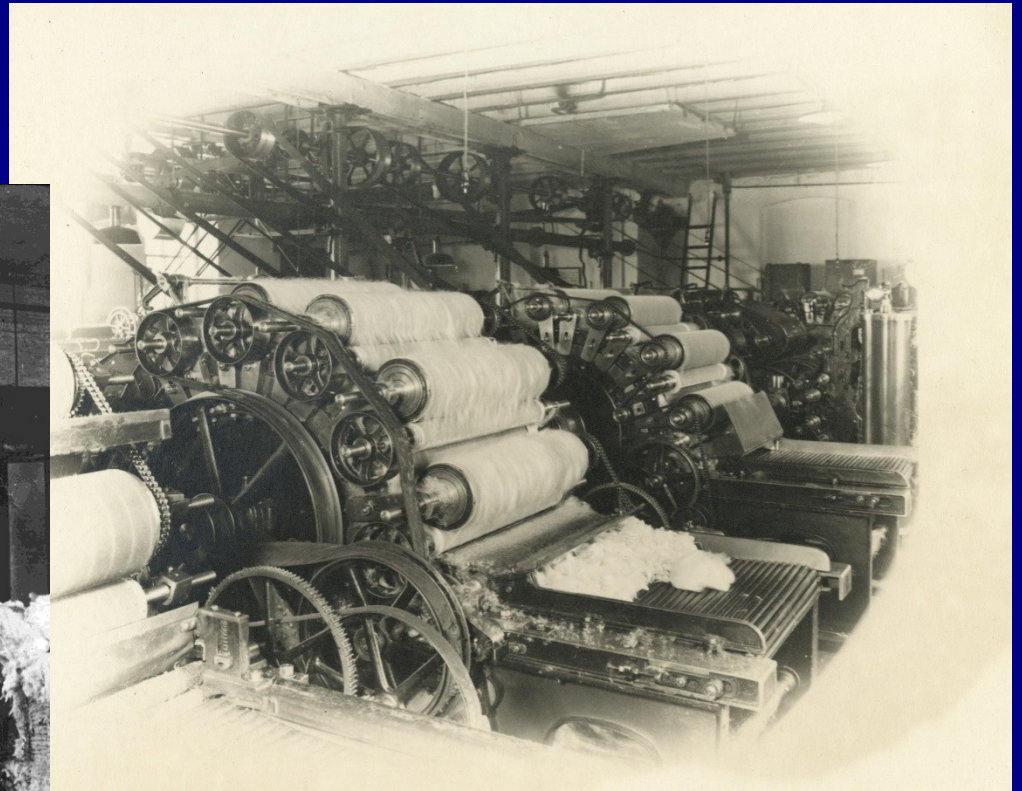

Čištění vlny

Smyk k proklepávání rouna

Mykání vlny na strojích

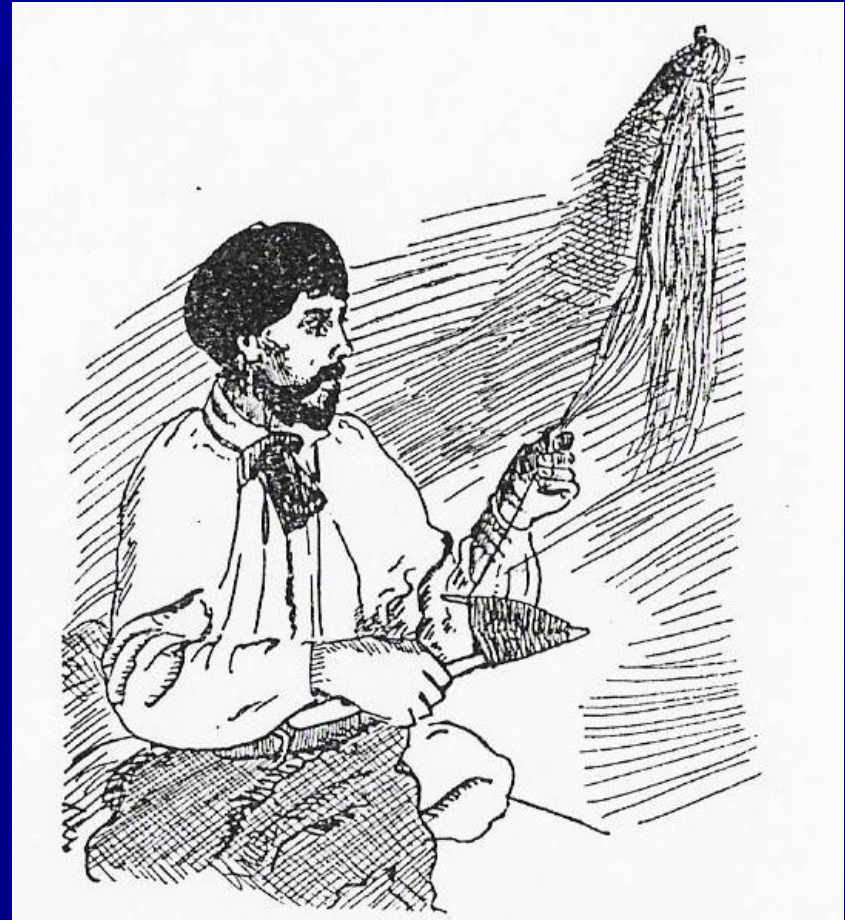
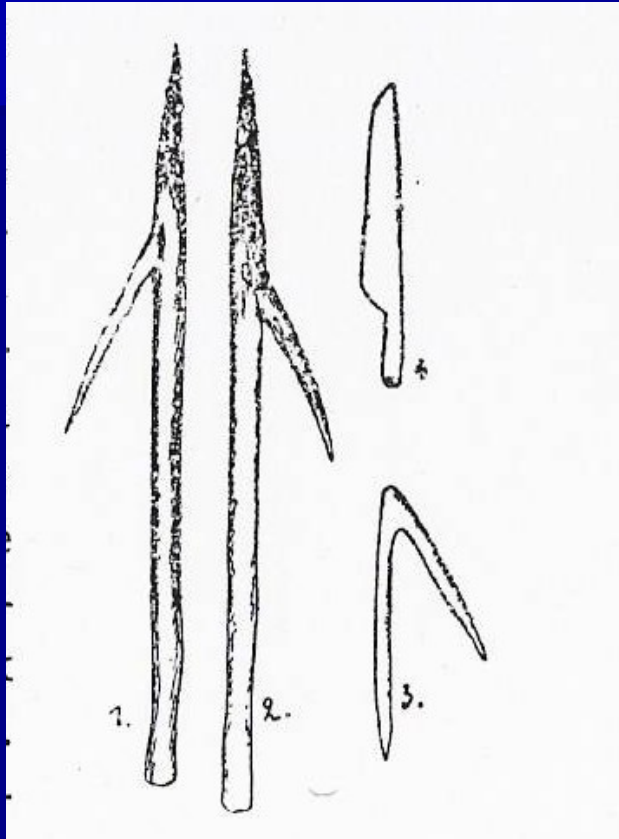
■ Mykací stroj

Česání vlny

Česání pomocí krample a koníka

Předení - ruční

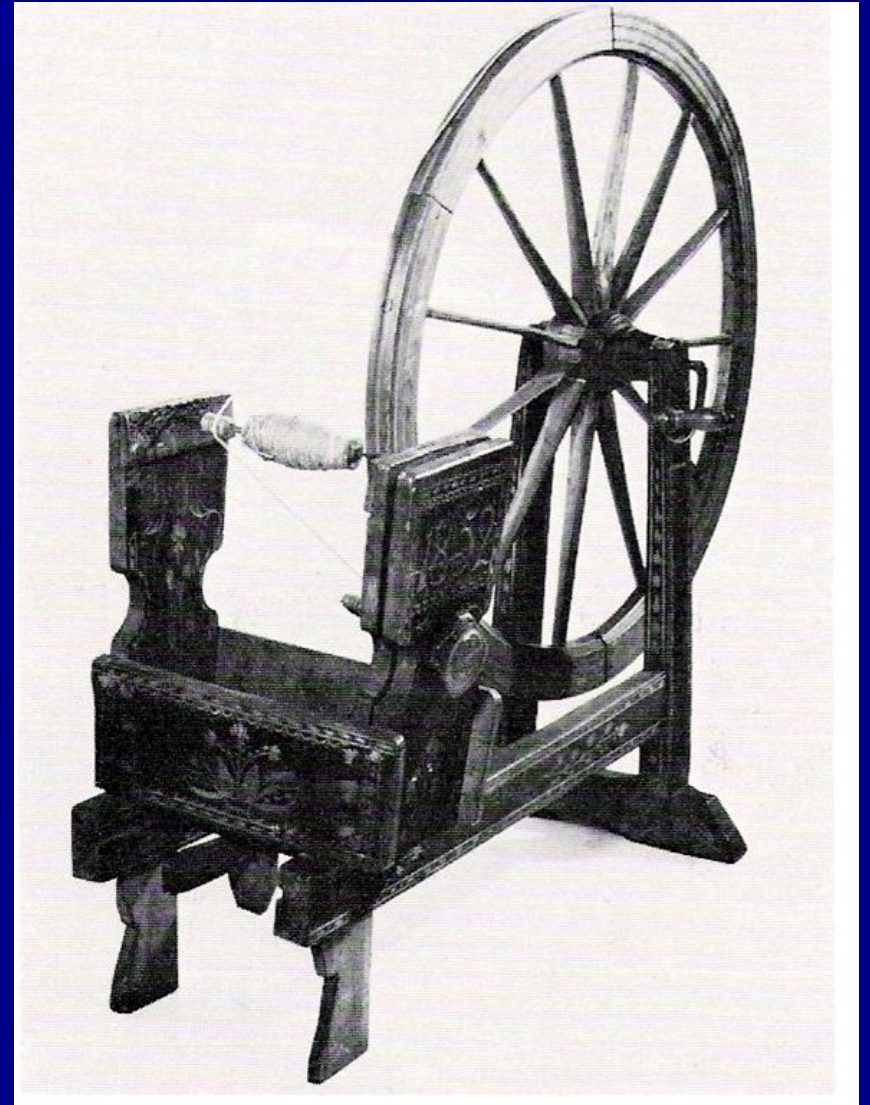
Kulky

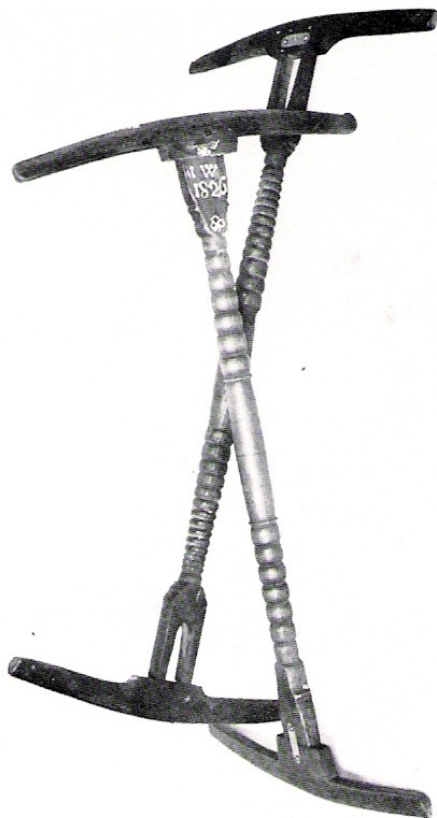
ležatý a stojatý kolovrat

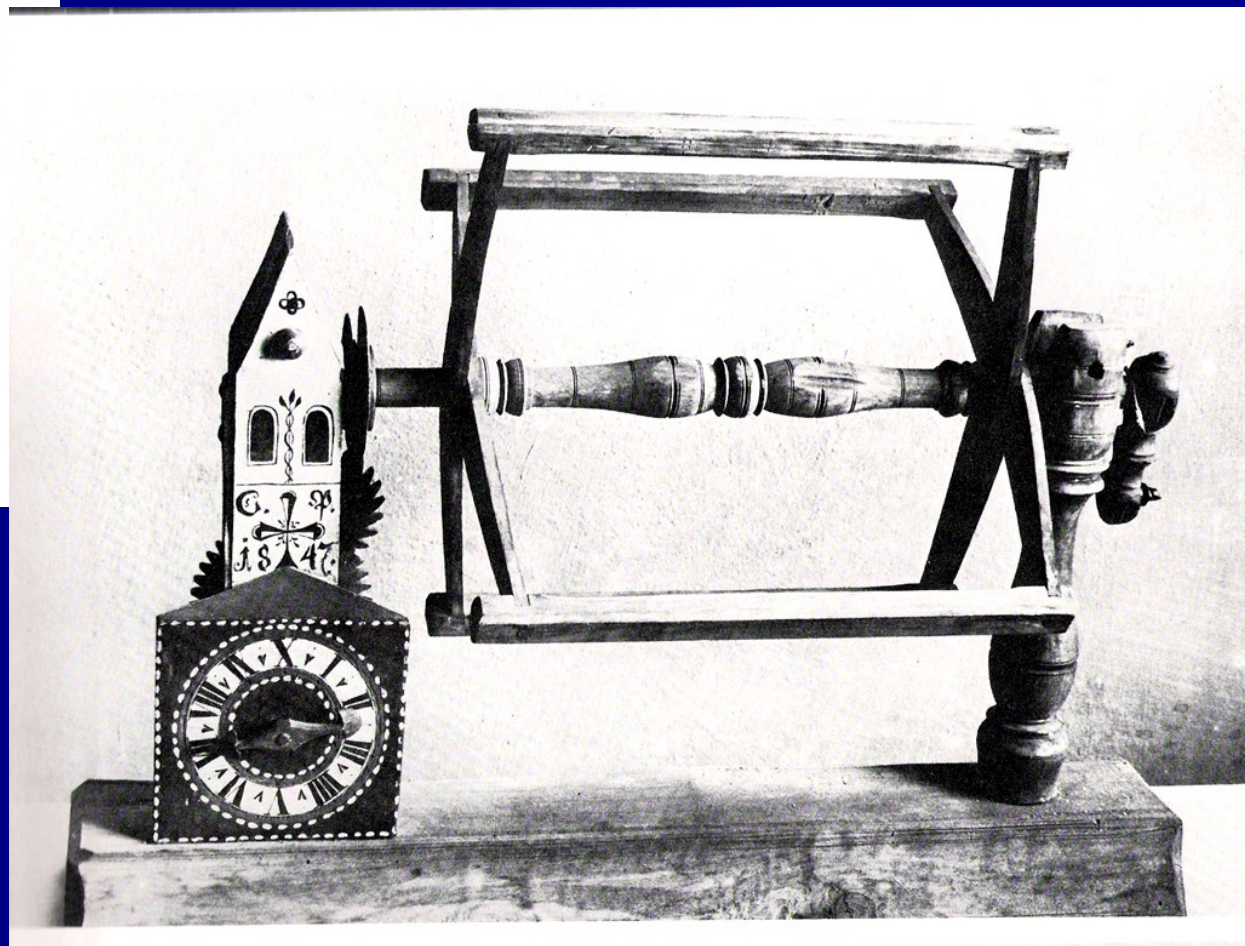
Přesukovací kolovraty pro cívky, Rakousko a Německo - Sasko

Motovidla - ruční a stojánkové

Motovidlo počítací,
Německo, Bavorsko,
1847.

Vijáčky na přízi

